

บทคัดย่อ

โครงการวิจัย “การสร้างสรรค์ศิลปกรรมกระจก เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพให้กับชุมชนท้องถิ่น” เป็น การสร้างสรรคงานศิลปกรรมกระจก ไม้บนผนังวิหารวัดท่าข้าม(ชัยชนะ) อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งทาง ชุมชนมีความต้องการจะบันทึกภาพประวัติศาสตร์ รวมถึงวิถีชีวิตของผู้นในชุมชนสมัยโบราณ ไม้บนผนังวิหาร

ผู้วิจัยจึงออกแบบโครงสร้างองค์ประกอบของภาพ ให้เน้นแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับตำนาน ประวัติศาสตร์ของชุมชนฮอดในอดีต โดยผู้วิจัยได้สอดแทรกภาพวัฒนธรรม ประเพณี การแต่งกาย รวมถึงวิถี ชีวิตของผู้นคนชนเผ่าต่างๆ ที่อาศัยอยู่ในชุมชนลงไปในภาพด้วย และจากการลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูล งานวิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้รับความรู้เพิ่มเติมอีกมาก จึงเข้าใจถึงความรู้สึกในความภาคภูมิใจของชุมชน เพราะ พื้นที่นี้มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์มากมาย ที่กำลังถูกหลงลืม ให้เลือนหายไปกับกาลเวลา ซึ่งในอดีตพื้นที่ แห่งนี้เคยถูกกล่าวขานว่า เวียง“พิสดารนคร” เมืองแห่งความเจริญรุ่งเรือง ซึ่งเป็นเส้นทางขบวนเสด็จของ “พระนางจามเทวี” วีรสตรีปฐมกษัตริย์ผู้ครองนครหริภุญชัย พระนางเสด็จทางจากกรุงละโว้ (ลพบุรี) มา ครองเมืองหริภุญชัย (ลำพูน) เมื่อประมาณ 1,300 กว่าปีมาแล้ว พระนางได้ทรงสร้างวัดไว้ที่แห่งนี้ จำนวน 99 วัด ผู้นในชุมชนจึงมีความภาคภูมิใจในแผ่นดินบ้านเกิด แต่เยาวชนรุ่นใหม่ในปัจจุบัน กลับไม่ทราบเรื่องราว ความเป็นมาของบรรพบุรุษ ชุมชนจึงมีความต้องการ ที่จะให้มีการบันทึกภาพประวัติศาสตร์ ตำนานเมือง “พิสดารนคร” และประวัติ“พระนางจามเทวี” ให้เป็นภาพศิลปกรรมกระจกไม้บนผนังวิหาร เพื่อใช้เป็นแหล่ง เรียนรู้ เรื่องราวความสำคัญทางประวัติศาสตร์ แก่เยาวชน รวมทั้งผู้ที่สนใจ ได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้และชื่นชม ผลงานภายในวัด

ในการสร้างสรรคงานศิลปกรรมกระจกครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการตัดกระจกสี เป็นตัวภาพแบบ จิตรกรรมไทย แต่มีปัญหาเรื่องข้อจำกัดในการใช้สี เพราะวัสดุกระจกที่ใช้ มีเพียง 6 สี ผู้วิจัยจึงคิดค้นทดลอง เทคนิคใหม่ เพื่อพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค ด้วยวิธีการเขียนสีที่ด้านหลังแผ่นกระจก แล้วติด หนุ่นด้วยแผ่นเงินและแผ่นทองคำเปลว ทำให้กระจกนั้นเกิดสีสันที่สะท้อนแสงแวววาว จึงเกิดเป็นงานกระจกที่ มีรูปแบบลักษณะพิเศษเฉพาะ ซึ่งสามารถสร้างสีสัน รูปทรง และรายละเอียดต่างๆ ได้อย่างอิสระตามความ ต้องการของศิลปิน รวมทั้งผู้วิจัยได้ทดลองเทคนิคกรรมวิธีการตัดและติดกระจก ที่แตกต่างจากเดิมที่เคยทำมา ซึ่งก็ช่วยทำให้การสร้างสรรคผลงานนั้นมีความง่ายมากขึ้น เหมาะสำหรับการสร้างสรรคงานในยุคปัจจุบัน

นอกจากนี้แล้ว ผู้วิจัยได้จัดอบรมพื้นฐานทางทัศนศิลป์ เกี่ยวกับการสร้างสรรคงานศิลปะกระจก ให้แก่นักเรียนและผู้ทีสนใจในชุมชน ได้เรียนรู้ขั้นตอนการสร้างสรรคงานศิลปะ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับชุมชน ได้นำไปพัฒนาสุนทรียภาพด้านการศึกษาทางศิลปะ หรือต่อยอดพัฒนาแนวความคิด ให้เป็นประโยชน์ทาง วิชาการต่อองค์กร ชุมชน และสังคมโดยรวมต่อไป

ABSTRACT

This research project, “The Creation of a Glass Mosaic Mural to improve the Environmental Aesthetics for the Local Community” is a creation of glass mosaic mural art on the wall of the temple of Wat Tah Kham (Chai Chana) in Hoddistrict, Chiangmai, according to the desire of the community to record the history and the community life in the ancient time mural on the temple wall.

We, the researchers, had designed the component structure of the picture to emphasize the legendary story and history of the ancient Hod community by insert pictures of culture, tradition, attire and the way of life of various tribes that settled in the community. From the field research that we locally collected the research datas, we gain a lot more knowledge added and understanding the proud feeling for their community of the people there. For this land has many history significant, and were forgotten by time. In the past this land was called “Weing Pitsadarn Nakorn”, the city of prosperous. This was the royal path of “Princess Camadevi“, heroine and the first reign of Hariphunchai city. Her highness traveled from Lavo city (Lopburi) to reign over Hariphunchai city (Lumpoon) around 1300 years ago. Her highness had built 99 temples in this land, this is why the people in the community are so proud of their homeland. Unfortunately, the young generations nowadays are not known any legend of their ancestor. The community had desired to record the historical pictures as, the legend of “Weing Pitsadarn Nakorn” and the history of “Princess Camadevi” in glass mosaic mural art on the temple wall, to use as important historical events education place for young children and the ones that interesting to come and study, also, appreciate the work of art in the temple.

The creation of this glass mosaic mural, we used colored glass cutting technic to make the picture in Thai traditional artistic work. The problem is the limitation of color because the colored glass has only 6 colors. So, we devised and tested the new technic to develop the materials in the creation by painted the back of the glasses and backed them with silver and gold leaves, made the glasses more color and sparkling in light. This had created a specific character of glass mural art which allowed artist to use colors, forms and details freely. We also devised and tested the new way of cutting and planking the glass technic which are different from the usual way, and that help the creation easier and proper to use in present day art creation.

Furthermore, we arranged the basic training of Visual Art that concerned the creation of glass mosaic mural art to students and interesting people in the community, for them to learn the steps of the art creation and to transfer this knowledge to the community, with the intention to develop aesthetics in art education or to proceed developing the concept to make scholarly benefit for community organization functions and the whole social in the future.